

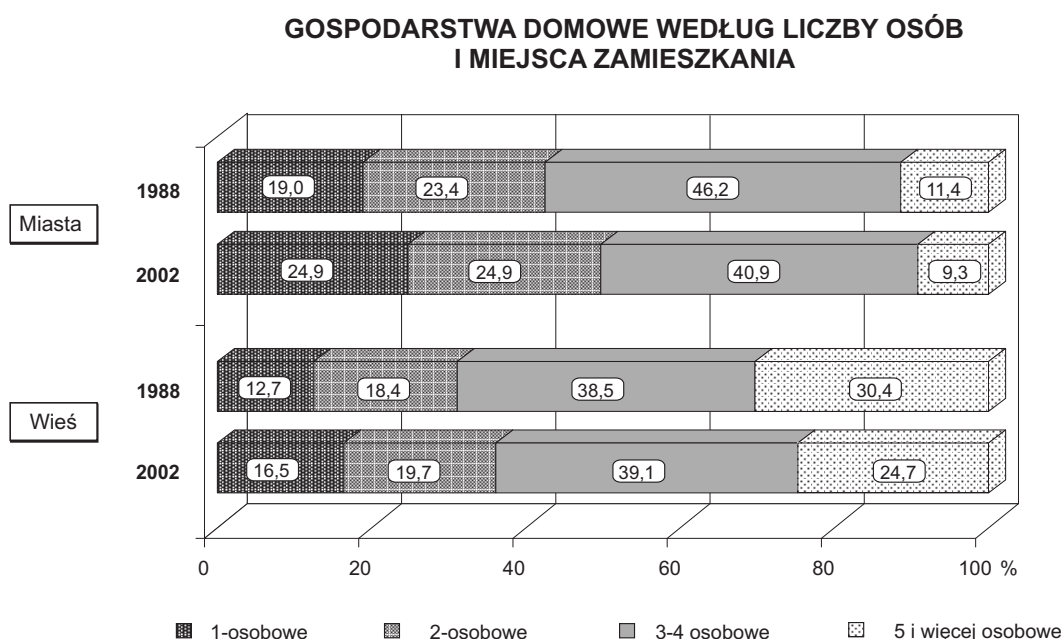
GOSPODARSTWA DOMOWE I RODZINY

ROZDZIAŁ I

GOSPODARSTWA DOMOWE

Gospodarstwo domowe definiowane jest w spisach ludności jako zespół osób mieszkających razem i wspólnie utrzymujących się. Osoby samotne oraz mieszkające z innymi osobami, ale utrzymujące się oddzielnie, tworzą odrębne, jednoosobowe gospodarstwa domowe.

W końcu maja 2002 r. w województwie było 706,7 tys. gospodarstw domowych, tj. o 73,0 tys. (o 11,5 %) więcej niż w grudniu 1988 r. Liczba ta stanowiła 5,3 % wszystkich gospodarstw w kraju i usytuowała kujawsko-pomorskie na 9 miejscu. Liczba gospodarstw domowych w miastach wynosiła 477,0 tys. i była wyższa od poprzedniego spisu o 57,8 tys. (o 13,8 %), na wsi natomiast wzrosła do 229,7 tys. i była wyższa o 15,2 tys. (o 7,1 %). W obrębie wymienionych wyżej gospodarstw domowych spisano 113,7 tys. gospodarstw z użytkownikiem gospodarstwa rolnego lub działki rolnej, z tego 97,0 tys. na wsi i 16,7 tys. w miastach.



Tabl. 1(I). Gospodarstwa domowe i ludność w latach 1988 i 2002

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gospodarstwa domowe			Ludność w gospodarstwach domowych			Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	
	1988	2002	1988=100	1988	2002	1988=100	1988	2002
	w tysiącach			w tysiącach				
OGÓŁEM	633,7	706,7	111,5	2004,5	2049,1	102,2	3,16	2,90
Miasta	419,2	477,0	113,8	1217,2	1272,2	104,5	2,90	2,67
Wieś	214,5	229,7	107,1	787,3	776,9	98,7	3,67	3,38

Dużo większe tempo wzrostu liczby gospodarstw w mieście aniżeli na wsi zmieniło strukturę tych gospodarstw – udział gospodarstw miejskich wzrósł z 66,1 % w 1988 r. do 67,5 % w 2002 r., natomiast wiejskich zmalał z 33,9 % do 32,5 % (w kraju w 2002 r. wyniósł odpowiednio: 67,2 % i 32,8 %).

W 2002 r. prawie połowa, bo 43,9 % gospodarstw domowych województwa znajdowało się w obrębie 4 miast na prawach powiatu: w Bydgoszczy – 20,4 %, w Toruniu – 11,7 %, we Włocławku – 6,5 % i w Grudziądzu – 5,3 %. Obok wyżej wymienionych, do największych powiatów należały m.in.: powiat inowrocławski – 7,8 %, włocławski, bydgoski i nakielski – po 3,6 %; do najmniejszych natomiast: powiat wąbrzeski – 1,6 %, sępoleński i grudziądzki – po 1,7 % oraz radziejowski – 1,9 %.

GOSPODARSTWA DOMOWE WEDŁUG MIEJSCA ZAMIESZKANIA I POWIATÓW W 2002 R.



1. Wielkość gospodarstw domowych

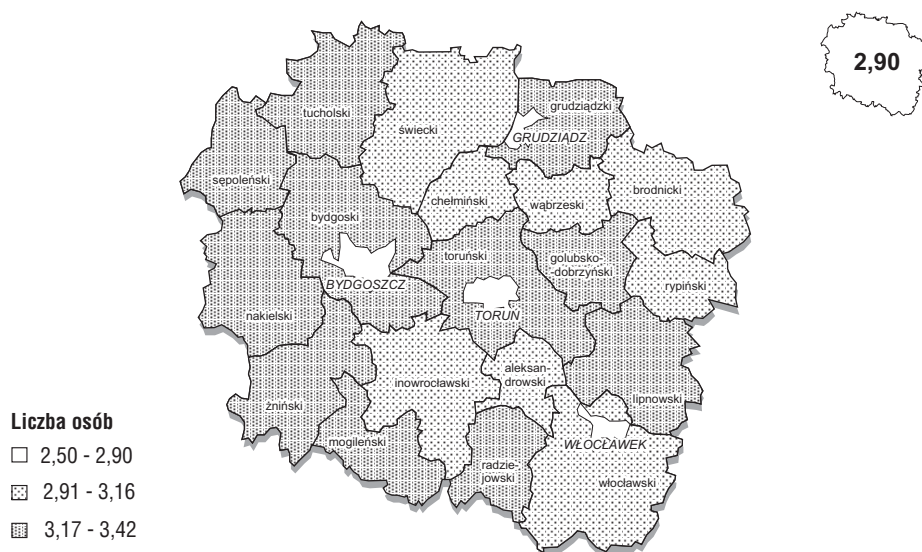
W 2002 r. w skład 706,7 tys. gospodarstw domowych wchodziło 2 049,1 tys. osób, tj. 99,0 % ludności województwa. Oznacza to wzrost liczby ludności w gospodarstwach domowych w porównaniu z poprzednim spisem o 44,6 tys. (o 2,2 %) i jednocześnie, wobec znacznie szybszego tempa wzrostu liczby gospodarstw domowych (o 11,5%), mniejszą przeciętną liczbę osób przypadającą na 1 gospodarstwo domowe – 2,90 (wobec 3,16 poprzednio, i 2,84 w kraju).

Liczba ludności w gospodarstwach miejskich wynosiła 1 272,2 tys. (62,1 %) i była wyższa w porównaniu z poprzednim spisem o 55,0 tys. (o 4,5 %), co przy wzroście liczby gospodarstw o 13,8% ukształtowało wartość średniej liczby osób przypadających na 1 gospodarstwo domowe na poziomie 2,67 (wobec 2,90 w 1988 r.).

Ludność gospodarstw wiejskich, w liczbie 776,9 tys., stanowiła 37,9 % i zmalała w stosunku do 1988 r. o 10,4 tys. (o 1,3 %). Równocześnie średnia liczba osób w tych gospodarstwach zmniejszyła się z 3,67 do 3,38.

Wielkość gospodarstw domowych – mierzona średnią liczbą osób w gospodarstwie – w poszczególnych powiatach wahała się od najniższych wartości występujących w dużych miastach-powiatach, tj.: w Toruniu – 2,51, w Bydgoszczy – 2,54, we Włocławku – 2,62 i w Grudziądzu 2,63 do najwyższych, w powiatach: tucholskim – 3,42, żnińskim – 3,31, sępoleńskim – 3,30, mogileńskim – 3,29, nakielskim – 3,27.

PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2002 R.



Porównując wielkość gospodarstw domowych w 2002 r. z wielkością z 1988 r., ze względu na liczbę tworzących je osób, należy zwrócić uwagę na stosunkowo duży wzrost odsetka gospodarstw jednoosobowych (o 5,3 pkt procentowego, *wobec 6,5 pkt w kraju*) i dodatkowo, na prawie dwukrotnie większy jego wzrost w miastach niż na wsi (o 5,9 pkt; o 3,8 pkt). Główny Urząd Statystyczny wyjaśnia, że tak wyraźne zmiany w strukturze gospodarstw jednoosobowych mogą być konsekwencją stosunkowo dużego przepływu osób z obiektów zbiorowego zamieszkania do własnych, bądź wynajmowanych mieszkań, a także odkładaniem przez ludzi młodych decyzji dotyczących zawierania małżeństw. Wzrost odsetka gospodarstw dwuosobowych był znacznie niższy i wynosił 1,5 pkt dla miast oraz 1,3 pkt dla wsi. Dla gospodarstw 3-4 osobowych wystąpił spadek odsetka (o 3,2 pkt), przy czym w mieście spadek ten był duży – o 5,3 pkt, a na wsi nieznacznie (o 0,7 pkt) wzrósł. W gospodarstwach większych spadek wartości dotyczył zarówno miasta jak i wsi i wyniósł odpowiednio: 2,1 pkt i 5,7 pkt, tym samym gospodarstwa większe na wsi występowały kilkakrotnie częściej niż w mieście, natomiast gospodarstwa małe częściej występowały w miastach. Struktura gospodarstw miejskich i wiejskich naszego województwa nie odbiega w tym zakresie od tendencji występujących w kraju.

Tabl. 2(I). Gospodarstwa domowe według liczby osób w latach 1988 i 2002

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Liczba osób w gospodarstwie domowym			
		1	2	3 – 4	5 i więcej
W TYSIĄCACH					
OGÓŁEM 1988	633,7	107,0	137,7	276,0	113,0
..... 2002	706,7	156,7	164,1	285,0	100,9
Miasta 1988	419,2	79,8	98,2	193,5	47,7
..... 2002	477,0	118,9	118,8	195,0	44,3
Wieś 1988	214,5	27,2	39,5	82,5	65,3
..... 2002	229,7	37,8	45,3	90,0	56,6
W ODSETKACH					
OGÓŁEM 1988	100,0	16,9	21,7	43,6	17,8
..... 2002	100,0	22,2	23,2	40,3	14,3
Miasta 1988	100,0	19,0	23,4	46,2	11,4
..... 2002	100,0	24,9	24,9	40,9	9,3
Wieś 1988	100,0	12,7	18,4	38,5	30,4
..... 2002	100,0	16,4	19,7	39,2	24,7

2. Skład rodzinny gospodarstw domowych

W spisach ludności wyróżniono gospodarstwa domowe rodzinne, tj. utworzone przez co najmniej jedną rodzinę oraz nierodzinne. W 2002 roku na 706,7 tys. spisanych gospodarstw domowych przypadało 538,9 tys. (76,2 %) gospodarstw rodzinnych oraz 167,9 tys. (23,8 %) nierodzinnych. W grupie gospodarstw rodzinnych przeważały gospodarstwa jednorodzinne, które w liczbie 507,5 tys. stanowiły 94,2 %. Gospodarstw dwurodzinnych było 30,2 tys., tj. 5,6 %, a trzy i więcej rodzinnych zaledwie 1,1 tys., czyli 0,2 % (w kraju odpowiednio: 93,8 % – jednorodzinne, 6,0 % – dwurodzinne i 0,3 % – większe).

W miastach spisano 64,9 % wszystkich gospodarstw rodzinnych, a na wsi 35,1 % . Liczba gospodarstw jednorodzinnych jest prawie dwukrotnie wyższa w mieście niż na wsi, dwurodzinnych jest nieznacznie większa na wsi, natomiast gospodarstwa trzy rodzinne i większe zdecydowanie częściej występują na wsi.

Gospodarstwa nierodzinne w 93,3 % są gospodarstwami jednoosobowymi. W mieście jest ich trzy razy więcej niż na wsi.

Tabl. 3(I). Gospodarstwa domowe według składu rodzinnego i liczby osób w 2002 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Jednorodzinne	Dwurodzinne	Trzy i więcej rodzinne	Nierodzinne
W TYSIĄCACH					
OGÓŁEM	706,7	507,5	30,2	1,1	167,9
1 osobowe	156,7	x	x	x	156,7
2 osobowe	164,1	154,3	x	x	9,8
3-4 osobowe	285,0	277,7	6,0	x	1,3
5 osobowe i większe	100,9	75,5	24,2	1,1	0,1
Miasta	477,0	335,3	14,2	0,5	127,0
Wieś	229,7	172,2	16,0	0,6	40,9
W ODSETKACH					
OGÓŁEM	100,0	71,8	4,3	0,2	23,7
Miasta	100,0	70,3	3,0	0,1	26,6
Wieś	100,0	75,0	7,0	0,3	17,7

